ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΡΑΠΕΖΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
GREEK FEDERATION OF BANK EMPLOYEE UNIONS
Μέλος: Γ.Σ.Ε.Ε. - UNI Member: G.S.E.E. - UNI
Βησσαρίωνος 9 & Σίνα - 10672 ΑΘΗΝΑ 9 Vissarionos Street, 10672 ATHENS - GREECE
Tel. (+30) 210 3388270 Fax: (+30) 210 3640429 e-mail: otoe@otoe.gr site: www.otoe.gr

ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 15306

Αθήνα, 16 Σεπτεμβρίου 2019

Προς τον

Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Κύριο

Ιωάννη Βρούτση

Θέμα: **Θέσεις και προτάσεις της ΟΤΟΕ για τις εργασιακές ρυθμίσεις του αναπτυξιακού πολυνομοσχεδίου.**

Κύριε Υπουργέ,

Το πολυνομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης, περιλαμβάνει, στο Μέρος ΙΒ', κρίσιμες, κατά τη γνώμη μας, παρεμβάσεις στις συλλογικές κυρίως εργασιακές σχέσεις.

Στο πλαίσιο της τρέχουσας δημόσιας διαβούλευσης, με την παρούσα επιστολή μας σας θέτουμε συνοπτικά υπόψη τις θέσεις της ΟΤΟΕ επ' αυτών.

Επί του άρθρου 49:

Εκ πρώτης όψεως, φαίνεται ως μια δυνητική ρύθμιση, που αφήνει τον πρώτο λόγο στα συμβαλλόμενα μέρη, ακολουθώντας ανάλογες πρακτικές που ισχύουν **κατ' εξαίρεση και με αυστηρά προσδιορισμένα κριτήρια**, **για μεμονωμένους όρους και με εξαιρετικά προσωρινό χαρακτήρα** και στην Ευρώπη.

Στην πραγματικότητα όμως, από τη συνδυασμένη ανάγνωση και των λοιπών προτεινόμενων άρθρων (Άρθρα 51, 52) για τη συρροή κλαδικών-επιχειρησιακών ΣΣΕ και εθνικών-τοπικών ρυθμίσεων, καθώς και για την επέκταση αυτών, προκύπτει ότι η Κυβέρνηση :

- ουσιαστικά **παρακάμπτει τη βούληση των συμβαλλομένων** σε αυτές τις ΣΣΕ μερών ,
- **οι εξαιρέσεις καταλήγουν κανόνας,** στη συρροή κλαδικών-επιχειρησιακών και ιδιαίτερα στη συρροή εθνικών με τοπικές κλαδικές ΣΣΕ. Και τούτο **χωρίς καμμία δέσμευση για τους εργοδότες που θα εξαιρεθούν**, σε όρους λ.χ. **απαγόρευσης απολύσεων ή άλλων μορφών μείωσης προσωπικού** για όσο διάστημα θα ισχύει για αυτούς η εξαίρεση.

Οι περισσότερες επιχειρήσεις θα μπορούν να ισχυρισθούν ότι εμπίπτουν στα κατ' αρχήν χαλαρά κριτήρια του νομοσχεδίου. Θα έπρεπε, αντίθετα, τα κριτήρια αυτά να τύχουν εξαρχής μιας αυστηρής και περιοριστικής εξειδίκευσης και να μην αφεθούν στην ευχέρεια μιας Υπουργικής Απόφασης. Σε διαφορετική περίπτωση, η υιοθέτηση των προτεινόμενων εξαιρέσεων, που τελικά λειτουργούν σε όλα τα επίπεδα συρροής και επέκτασης των ΣΣΕ, θα γίνει κανόνας και οι ισχύοντες μέχρι σήμερα εργασιακοί κανόνες, εξαίρεση!

Υπό αυτές τις συνθήκες, η εισαγωγή ρητρών και εξαιρέσεων, που εξ αντικειμένου υπονομεύουν τον ρυθμιστικό ρόλο και τη σημασία των κλαδικών συμβάσεων για ένα σύγχρονο και υγιή ανταγωνισμό έντασης γνώσης, ποιότητας και καινοτομίας, ο οποίος δεν θα στηρίζεται στην υποβάθμιση των αμοιβών και των όρων εργασίας, ούτε στην έξαρση των ανισοτήτων, **κινδυνεύει να καταστεί μια «νέα κανονικότητα».**

Κατά συνέπεια, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις οι κλαδικές ΣΣΕ κινδυνεύουν να καταλήξουν κενές περιεχομένου. Να μετατραπούν σε πεδίο συνεχών τριβών και αντεγκλήσεων ανάμεσα στα μέρη για την εμβέλεια των διατάξεων, δημιουργώντας **ανασφάλεια δικαίου** για τους εργαζόμενους που αυτές καλύπτουν, αλλά και πιέσεις από τους συμβαλλόμενους εργοδότες για περαιτέρω μειώσεις των ελάχιστων κλαδικών αμοιβών, στα επίπεδα εκείνων που θα ισχύουν για τους εξαιρούμενους εργοδότες.

Επί του άρθρου 50

Είναι κρίσιμο το πώς θα αποσαφηνισθούν και θα αξιοποιηθούν στη συνέχεια οι προτεινόμενες στο άρθρο αυτό ρυθμίσεις για τα μητρώα συνδικαλιστικών οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, ειδικά όσον αφορά στις οικονομικές καταστάσεις τους, στην αρμοδιότητα και ικανότητα για διαπραγμάτευση, στις επεκτάσεις Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας ή και σε άλλα ευαίσθητα ζητήματα προσωπικών δεδομένων. Πολλά από αυτά μένουν ανοικτά για ρύθμιση με Υπουργική Απόφαση, για την οποία ζητείται, κατ' αρχήν, ευρεία εξουσιοδότηση. Το ίδιο ισχύει και για τα θέματα ψηφοφορίας στα οποία προστίθεται η δυνατότητα ηλεκτρονικής ψηφοφορίας και για την προκήρυξη απεργίας, όπου η ουσία της ρύθμισης παραπέμπεται ομοίως σε Υπουργική Απόφαση με εξουσιοδότηση από τη Βουλή.

Επί του άρθρου 51.

Με την προσθήκη που προτείνεται στην παρ. 2 του άρθρου 10 ν.1876/90 παραβιάζεται ευθέως η βούληση των μερών της κλαδικής ρύθμισης και ο ισχύων νόμος περί συρροής των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας.

Εφόσον τα ίδια τα μέρη της κλαδικής ΣΣΕ δεν θελήσουν να βάλουν ρήτρα εξαίρεσης, (διότι λ.χ. δεν θέλουν να νομιμοποιήσουν συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού ή εργασιακού ντάμπιγκ στον κλάδο τους, ή δεν επιθυμούν να πριμοδοτήσουν μη βιώσιμες επιχειρήσεις, ή να εξυπηρετήσουν μεμονωμένους επενδυτές), ο νομοθέτης επιχειρεί να την επιβάλει υποχρεωτικά.

Καταργεί με τον τρόπο αυτό την αρχή της εύνοιας για τον εργαζόμενο στη συρροή Κλαδικής-Επιχειρησιακής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας. Ουσιαστικά επιστρέφει, παρά τη λήξη των μνημονίων, στην προηγούμενη, εξόχως προβληματική, μνημονιακή ρύθμιση.

Οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια μιας τέτοιας κρίσιμης παρέμβασης παραπέμπονται σε Υπουργική Απόφαση. Θυμίζουμε εδώ ότι Επιχειρησιακές Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας εξακολουθούν να μπορούν να συνάπτουν, ελλείψει πρωτοβάθμιου σωματείου, ακόμα και ενώσεις προσώπων, με τα γνωστά δραματικά αποτελέσματα σε βάρος των κλαδικών ΣΣΕ και υπέρ της άναρχης αποδιάρθρωσης-αποκέντρωσης των Σ.Δ. κατά τη μνημονιακή περίοδο.

Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται με τη **νέα παρ. 3**, όπου **ρητώς προβλέπεται, χωρίς κάποια συγκεκριμένη διάρκεια ή δέσμευση** λ.χ. για **αποτροπή απολύσεων από τους εξαιρούμενους τοπικούς εργοδότες, ότι σε τοπικό επίπεδο η «εξαίρεση» καθίσταται μια νέα «κανονικότητα».** Τούτο μπορεί κάλλιστα να σηματοδοτήσει την **προώθηση τοπικών ζωνών με κλαδικούς «υποκατώτατους» και υποβαθμισμένη εργασία**, με στόχο την προσέλκυση επενδύσεων. Όμως, τι είδους επενδυτές μπορεί να προσελκύσουν τέτοιες ζώνες παρωχημένης «ανταγωνιστικότητας», εκεί που η χώρα χρειάζεται πρωτίστως τεχνολογική και καινοτομική αναβάθμιση;

Βάσει των ανωτέρω, **θεωρούμε ότι οι όροι 2 και 3 που προστίθενται στο άρθρο 10 ν. 1876/90 πρέπει να απαλειφθούν.**

Επί του άρθρου 52.

Με τις προτεινόμενες παρεμβάσεις στο **άρθρο 11 ν.1876/90** για την **επέκταση** των Συλλογικών Συμβάσεων και σε μη μέλη των συμβαλλομένων οργανώσεων, η δυνατότητα εξαίρεσης από κλαδικές ΣΣΕ, επιβάλλεται και στο επίπεδο της επέκτασης των ΣΣΕ, παρακάμπτοντας τη βούληση των συμβαλλομένων μερών.

Τόσο η ουσία της ανωτέρω διάταξης, όσο και η κρίσιμη εφαρμογή της, παραπέμπονται και πάλι σε Υπουργική απόφαση, η οποία θα εξειδικεύει, μετά από απλή γνώμη της Ολομέλειας του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας, τις περιπτώσεις των επιχειρήσεων που θα εξαιρούνται.

Σε μια χώρα όπως η Ελλάδα, με κατακερματισμένες παραγωγικές δομές και εξαιρετικά αρρύθμιστες αγορές εργασίας στους περισσότερους κλάδους, είναι εκ των πραγμάτων εξαιρετικά δύσκολο να υπάρξει επέκταση μιας κλαδικής ΣΣΕ με το κριτήριο του 51%.

Για τη διευκόλυνση της επέκτασης, την κοινωνικά αναγκαία προαγωγή του κοινωνικού διαλόγου σε κλαδικό επίπεδο και την ενίσχυση της ρυθμιστικής εμβέλειας των ΣΣΕ, η πλειοψηφία της «Επιτροπής Σοφών» για τις βέλτιστες εργασιακές πρακτικές συνιστούσε την υιοθέτηση και εναλλακτικών ποιοτικών κριτηρίων δημοσίου συμφέροντος.

Αντίθετα, με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 52, μαζί με τις εξαιρέσεις, τίθενται και πρόσθετες προϋποθέσεις, που ισχύουν σωρευτικά, με προφανή στόχο την ελαχιστοποίηση των περιπτώσεων επέκτασης και κήρυξης υποχρεωτικών ΣΣΕ, δηλαδή την ακύρωση και της παραμικρής δυνατότητας επέκτασης των κλαδικών ΣΣΕ.

Επί του Άρθρου 53 .

Με τις προτεινόμενες παρεμβάσεις στον κομβικό θεσμό της Διαιτησίας (άρθρο 16 ν. 1876/90) διατηρούνται, κατ' αρχήν, **αυτούσια** όλα τα προβληματικά στοιχεία που εισήχθηκαν στη Διαιτησία μετά από τη στρεβλή εφαρμογή από τις προηγούμενες Κυβερνήσεις της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας (2307/2014), η οποία εκδόθηκε ύστερα από τη σχετική προσφυγή της ΓΣΕΕ και της ΟΤΟΕ.

Η εν λόγω απόφαση **επέβαλε ως συνταγματική επιταγή** την επαναφορά -χωρίς αποκλεισμούς, πέραν της πιστοποίησης της αποτυχίας των διαπραγματεύσεων και της Μεσολάβησης- της μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία, που είχε αρχικά καταργήσει η ΠΥΣ 6/2012.

Κατά τη γνώμη μας, με την προτεινόμενη ρύθμιση:

- διατηρείται, κατά τα λοιπά, ένα υπέρμετρα νομικοποιημένο, αβέβαιο ως προς την τελική εγκυρότητα και κανονιστική ισχύ των ρυθμίσεων και χρονοβόρο σύστημα Διαιτησίας,
- **ματαιώνεται, ουσιαστικά, η δυνατότητα προσφυγής στη Διαιτησία** για τις επιχειρησιακές συλλογικές διαφορές εργασίας, αφού αυτές κατά κανόνα δεν έχουν «ευρύτερες επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο, στην οικονομία και στο δημόσιο συμφέρον».
- το δικαίωμα μονομερούς προσφυγής διατηρείται εάν η συλλογική διαφορά αφορά στη σύναψη Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας και μόνο εφόσον :

    - **α)** έχουν οριστικά αποτύχει οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών, **αποτυχία η οποία προσδιορίζεται πλέον με εξαιρετικά περιοριστικούς αλλά και αμφίσημους όρους**, πολλαπλασιάζοντας τους λόγους ακυρότητας των Διαιτητικών Αποφάσεων, συνεπώς τις νομικές διαφορές, τις καθυστερήσεις και την ανασφάλεια δικαίου **και**
    - **β)** η επίλυση της διαφοράς επιβάλλεται από υπαρκτό λόγο γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος, συνδεόμενο με τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας. Το Σύνταγμα, άρθρο 22 παρ. 2, επιβάλλει μόνον το **(α)**. Το **(β)** προστίθεται ως ερμηνεία των συστάσεων της ΔΟΕ, όπως τις αντιλαμβάνεται η εργοδοτική πλευρά και ειδικότερα ο ΣΕΒ.

- **αντί να ενισχύσει ουσιαστικά τα χρονικά περιθώρια των απευθείας συλλογικών διαπραγματεύσεων** - με πλήρη επαναφορά της χρονικής επέκτασης ισχύος των ΣΣΕ (από 3 σε 6 μήνες) καθώς και της μετενέργειας του συνόλου των όρων τους στα προηγουμένως ισχύοντα με βάση τον ν. 1876/90-, **καθώς και το κύρος και τον θεσμό της Μεσολάβησης και της Διαιτησίας, η προτεινόμενη ρύθμιση εμμένει στην κοινωνικά εμπρηστική λογική επιβράβευσης του κακόπιστου εργοδότη, που θα αρνείται να υπαχθεί σε οποιαδήποτε συλλογική ρύθμιση ή ακόμα και να διαπραγματευθεί.**

Εν κατακλείδι,

- **Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις για τη συρροή και την επέκταση είναι το όχημα για τη σταδιακή, αλλά βέβαιη απαξίωση στην πράξη των αρχών της εύνοιας και της επέκτασης**, μεθοδεύοντας ένα νέο κύμα αποκέντρωσης των συλλογικών διαπραγματεύσεων, ένα νέο κύμα εσωτερικής υποτίμησης και απορρύθμισης των αγορών εργασίας σε κλαδικό και τοπικό επίπεδο.
- **Αντί μιας σύγχρονης ανταγωνιστικότητας εστιασμένης στη γνώση, στην ποιότητα και στην καινοτομία, πριμοδοτείται, με τον τρόπο αυτό, μια αναχρονιστική εκδοχή της.** Η τελευταία στηρίζεται μονομερώς στη μειωμένη αμοιβή και στην υποβάθμιση των όρων της εργασίας και των συλλογικών ρυθμίσεων σε όλα τα επίπεδα.
- **Επιχειρείται η επάνοδος στις μνημονιακές λογικές, που καταφανώς απέτυχαν** να βελτιώσουν τη θέση της χώρας στη διεθνή κλίμακα ανταγωνιστικότητας, να οδηγήσουν σε βιώσιμη ανάπτυξη, να δημιουργήσουν ευπρεπείς και βιώσιμες θέσεις εργασίας.
- **Η προτεινόμενη ρύθμιση για τη Διαιτησία είναι αντισυνταγματική (αντίθετη στην ομόφωνη απόφαση ΟΛΑΠ 25/2004 και ΟλΣτΕ 2307/2014), στρεβλή και επιλεκτική. Αφαιρεί το δικαίωμα μονομερούς προσφυγής από τη συντριπτική πλειοψηφία των συνδικάτων του ιδιωτικού τομέα, με συνέπεια την ανυπαρξία συλλογικών ρυθμίσεων σε όλα τα επίπεδα και την επικράτηση τελικά των ατομικών συμβάσεων εργασίας.**

Για τους λόγους που ήδη επισημάναμε, η Ομοσπονδία μας απορρίπτει αυτές τις επιλογές. Στηρίζει την εφαρμογή, χωρίς προϋποθέσεις, της αρχής της εύνοιας στη συρροή των ΣΣΕ, καθώς και τη δυνατότητα επέκτασης αυτών και με εναλλακτικά κριτήρια. Αυτά, προκειμένου να μην επιβραβεύονται πρακτικές αθέμιτου ανταγωνισμού σε βάρος της εργασίας και των συνεπών εργοδοτών, να μην εντείνονται οι ανισότητες στην αγορά εργασίας κάθε κλάδου και να μην πριμοδοτούνται παρωχημένες, αναποτελεσματικές και κοινωνικά εμπρηστικές εκδοχές της ανταγωνιστικότητας.

Η Ομοσπονδία μας είναι επίσης αντίθετη στο σύνολο των παρεμβάσεων της Κυβέρνησης στο άρθρο 16 ν. 1876/90, επειδή κατά τη γνώμη μας περιορίζουν ανεπίτρεπτα ένα κατοχυρωμένο συνταγματικό δικαίωμα, συντάσσεται δε με τις αντίστοιχες θέσεις της ΓΣΕΕ.

Κύριε Υπουργέ,

Πιστεύουμε ότι θα ανταποκριθείτε στις παραπάνω παρατηρήσεις και προτάσεις μας.

Για το σκοπό αυτό, **<u>σας ζητάμε να ορίσετε το ταχύτερο μια συνάντηση με αντιπροσωπεία της ΟΤΟΕ</u>**, προκειμένου να συζητήσουμε επ' αυτών, έτσι ώστε να σας παράσχουμε και τυχόν αναγκαίες διευκρινίσεις.

Με εκτίμηση,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΥΚΟΣ **ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΟΣ**